

Sivistyksen ajankohtais- tunti

Bildning i fokus

Digitalisaatioteema

14.5.2025

A photograph of two children, a boy and a girl, sitting on a grassy lawn in a park. The boy is on the left, wearing a light-colored t-shirt, and the girl is on the right, wearing a yellow t-shirt and blue overalls. They are both looking down at papers or books they are holding. The background is filled with lush green trees and foliage, with sunlight filtering through the leaves. A semi-transparent yellow rectangular box is overlaid on the image, containing the title and author information.

Johdatus päivän teemoihin

Irmeli Myllymäki

Koulutusasioiden johtaja

Kuntaliitto

Viestiseinän käyttö:

Noudatamme Kuntaliiton tapahtumissa ja tilaisuuksissa turvallisemman tilan periaatteita.

Otamme mielellämme vastaan kommentteja ja palautetta. Voit myös jakaa hyviä käytänteitä tai kertoa mikä juuri nyt pohdituttaa.

Meddelandeväggen:

Kommunförbundets evenemang följer principerna för tryggare rum

Du får gärna skicka kommentarer, dela med dig av god praxis eller berätta vad du funderar på just nu.

14.5.2025 Sivistyksen ajankohtaistunti

- 14.00–14.10 **Tervetuloa ja päivän sisältöihin johdattelu**
Irmeli Myllymäki
- 14.10–14.20 **Mobiililaitteet ja lainsäädäntö**
Minna Antila, juristi
- 14.20–14.35 **OPH:n Tekoälysuositukset kunnan työkaluna**
Minna Lindberg, erityisasiantuntija
- 14.35–14.50 **Etäopetuksen mahdollistaminen perusopetuksessa**
Minna Lindberg ja Mari Sjöström
- 14.50–15.00 **Päätössanat ja ajankohtaiset**

Mobiililaitteet ja lainsäädäntö

Minna Antila, juristi

Perusopetuslain muutos – puhelinten käytön rajoittamisesta

- Eduskunta on 29.4.2025 hyväksynyt lain perusopetuslain muuttamisesta
- Tasavallan presidentin on vielä vahvistettava eduskunnan hyväksymä lakimuutos.
- Perusopetuslain muutokset puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta tulevat voimaan 1.8.2025.
- Muutoksia perusopetuslain
 - Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön 29 §:n
 - Rehtorin ja koulun opettajan oikeus ottaa haltuun esineit tai aineita 36 d §:n

Omien puhelinten ja muiden mobiililaitteiden tuominen kouluun

- Opetuksen järjestäjä tai koulu ei voi kieltää oppilaan omien laitteiden tuomista kouluun
- Huoltaja päättää siitä saako oppilas tuoda oman puhelimen tai muun mobiililaitteen kouluun vai ei

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

- **Uusi** perusopetuslain 29 § 4 momentti:
 - Oppilas **ei saa käyttää** puhelinta tai muuta mobiililaitetta **oppitunnin aikana** lukuun ottamatta niiden käyttöä **opettajan luvalla oppimistarkoitukseen** taikka **rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon** taikka 31 §:ssä tarkoitettuna **apuvälineenä**.

Mitä mobiililaitteella tarkoitetaan

- HE 212:2024 vp:
- **Mobiililaitteella tarkoitetaan** kannettavaksi suunniteltua laitetta, joka soveltuu tiedon tai median käsittelyyn tai langattoman tiedon siirtoon.
- Mobiililaite voi olla **esimerkiksi**
 - Puhelin
 - Tabletti
 - Kannettava tietokone tai
 - Puettava laite kuten kuulokkeet tai älykello

Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön

- **MUUTETTU** perusopetuslain 29 § 5 mom.:
- *Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä **tulee määrätä** puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunnilla.*

Järjestyssäännöt päivitettävä 1.8.2025 mennessä

- **Opetuksen järjestäjällä velvollisuus** määrätä järjestyssäännöissä, missä puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppituntien aikana.
- **Opetuksen järjestäjällä velvollisuus** määrätä järjestyssäännöissä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunnilla.

Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön

- (ei sisällöllisiä muutoksia) Perusopetuslaki 29 § 6 mom.:
 - *Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.*

Huomioitavaa

- Suomen perustuslaki edellyttää, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista tulee säätää **lailla**.
- Kunnan tai muun opetuksen järjestäjän hyväksymillä järjestyssäännöillä voidaan puuttua oppilaan toimintaan vain rajoitetusti.
- Järjestyssääntöjä laadittaessa tulee huolehtia siitä, ettei ne ole ristiriidassa yksilölle laissa turvattujen oikeuksien ja vapauksien kanssa.
- Lainsäädännön kanssa ristiriitaista järjestyssäännön määräystä ei saa soveltaa.
- Järjestyssääntöjen laatimiseen osallistetaan oppilaiden lisäksi opettajat, muu henkilökunta ja huoltajat.

Opetushallituksen ohje järjestyssääntöjen laatimisesta

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ohje-jarjestyssaantojen-laatimisesta>

Rehtorin ja koulun opettajan oikeus ottaa haltuun esineitä ja aineita

- Perusopetuslain 36 d §:ssä säädetään rehtorin ja koulun opettajan oikeudesta ottaa haltuun esineitä ja aineita.
- Perusopetuslain **36 d § 1 momenttiin lisätty viittaussäännös uuteen 29 §:n 4 momenttiin**
- **HE 212/2024 vp:** Rehtori ja koulun opettaja voisi ottaa haltuunsa myös puhelimen tai muun mobiililaitteen oppitunnilla, jos oppilas häiritsee sillä opetusta tai oppimista.
- Perusopetuslain 36 e §:ssä säädetään oikeudesta tarkastaa oppilaan tavarat.
Huom. tarkastusoikeutta ei ole ollenkaan opetusta häiritsevän esineen tai aineen osalta!

Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset

Minna Lindberg, erityisasiantuntija
Kuntaliitto

Kuvakaappaus Opetushallituksen sivuilta

Tekoälysuositusten tausta-aineisto

Mitä tekoäly on?

Tekoälyn virhepäätelmät ja vinoumat

Tekoälyasetus

Tietosuoja ja yksityisyys

Tekijänoikeus tekoälyn
opetuskäytössä ja kehittämisessä

Tekoälyn mahdollisuuksia
opetuksen ja opiskelun tukena

Tekoäly oppimisen ja osaamisen
arvioinnissa

Tekoälylukutaito

Tekoäly ja kestävä kehitys

Tekoäly ja etiikka koulutuksessa

AI rekommendationerna finns på svenska på
Utbildningsstyrelsens webbplats

Apua! Aikani on rajallinen – mihin keskityn?

Velvoitteet ja suositukset

Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa - lainsäädäntö ja suositukset -kokonaisuuden tavoitteena on auttaa varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä tekoälyyn liittyvän osaamisen kehittämisessä sekä edistää tekoälyn vastuullista, turvallista ja innovatiivista käyttöä. Kokonaisuus sisältää lainsäädännön pohjalta johdettavat velvoitteet sekä yleiset suositukset sekä niihin liittyvän taustamateriaalin. Kokonaisuus on laadittu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyönä ja se on osa Suomen Digitaalisen kompassin toimeenpanoa.

Tällä sivulla

**Koulutuksen järjestäjän
velvoitteet lainsäädännön pohjalta** >

Koulutuksen järjestäjän suositukset >

Opetus- ja ohjaushenkilöstön
velvoitteet lainsäädännön pohjalta >

Opetus- ja ohjaushenkilöstön
suositukset >

Vastuu edelleen opetuksen- ja koulutuksen järjestäjällä

Koulutuksen järjestäjä:

- **linjaa tekoälyn käytöstä** oman organisaationsa toiminnassa, kuten opintohallinnossa, opetuksessa ja opiskelussa sekä ohjauksessa
- **arvioi henkilöstön tarpeen perehdytykselle** ja ohjeistukselle
- **vastaa** niiden tekoälyjärjestelmien **lainmukaisuudesta** ja vaatimuksista, jotka koulutuksen järjestäjä tarjoaa (tietosuoja, tietoturva, tiedonhallinta),
- **vastaa että tarkistus on dokumentoitu** ja tehty ennen järjestelmän käyttöönottoa → tulee täyttää vaatimukset niin pitkään kuin käytössä

Kuntien ja koulutuksen järjestäjien vastuu korostuu, koska ei ole kansallisia linjauksia tai toimintamalleja. Tähän voi löytyä apuja alueellisesta yhteistyöstä

POHDINTAA

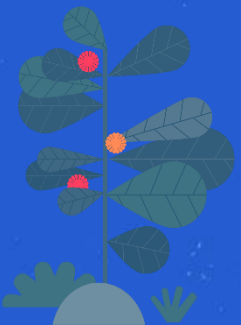

Kansallinen linjaus vs jokainen kunta ratkaisee omalla tavalla. Alueellisen yhteistyön kautta apuja, mutta miten siellä, jossa ei ole tähän verkostoja? **Millaisia verkostoja teillä on?**

Rahoituksen erilaisuus kunnissa (täydennyskoulutus, lisenssit jne). Onko tähän tarpeita ja pohdintaa?

Miten suositukset elävät muuttuvassa ajassa?

Tarvitsemme kaikki tekoälylukutaitoa (vertaa medialukutaito)

Etäopetuksen mahdollistaminen perusopetuksessa

Mari Sjöström, erityisasiantuntija
Minna Lindberg, erityisasiantuntija

Etäopetuksen tunnistaminen perusopetuksesta toiselle asteelle

PERUSOPETUS	AIKUISTEN PERUS- OPETUS	LUKIO KOULUTUS	AMMATILLINEN KOULUTUS
Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus	Etäopetus	Etäopetus	Etäopetus
- Perusopetuslaki ei mahdollista etäopetusta oppivelvollisuusikäisille. - Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus mainitaan opetussuunnitelman perusteissa. Sitä voidaan toteuttaa lähiopetusta vastaavin periaattein vain koulusta koululle.	Perusopetuslaki 46 § - Opetuksen järjestäjälle mahdollistava - Opetuksen järjestämismuodot: lähiopetus, etäopetus ja monimuoto-opetus	Lukiolaki 13 § - Koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva - Luvassa voidaan määrätä	Laki ammatillisesta koulutuksesta - Koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva

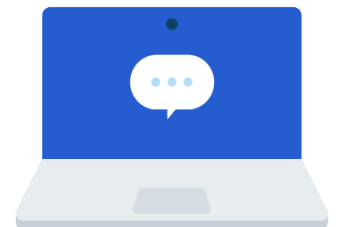
Tieto- ja viestintäteknologia

- Laitteet
- Yhteydet
- Oppimisympäristöt (alustat)
- Osaaminen

Perusopetus ei ole pysynyt yhteiskunnan kehityksessä mukana

- Teknologinen kehitys tuo entistä parempia mahdollisuuksia hyödyntää etäyhteyksiä
- Kokeilupykälä ei tuo ratkaisuja
- Pandemian aikainen etäopetus oli ”hätäopetusta” mutta se toi esille kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet
 - Kuntaliitto ei tavoittele pandemian kaltaista hätäopetusta
- Aiemmat kokemukset ja opit etäopetuksesta käyttöön
- HO kirjaus: Hallitus arvioi etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksia nykyistä laajemmin perusopetuksessa tarkkarajaisesti säädettynä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa.

Etäopetus ei ole säästökeino, vaan investointi teknologiaan ja osaamiseen. Eli investointi tulevaisuuteen!

Kuntaliiton viesti etäopetuksesta

**Selkeät reunaehdot
miten etäyhteyksiä
hyödyntävää opetusta
voidaan toteuttaa
nykytilassa.**

**Hallitusohjelman kirjaus
etäyhteyksiä
hyödyntävästä
opetuksesta on hyvä
avaus ja se tulisi
toimenpanna
yhteistyössä kuntien
kanssa.**

**Etäopetusta tulee tästä
eteenpäin kehittää
opetusmuotona
lähiopetuksen rinnalle ja
tarvitaan myös uutta
lainsäädäntöä.**

**Digitala
lösningar
förbättrar
tillgänglighet i
svenskspråkiga
skolstigen
(skärgård, språköar,
kommunsamarbete)**

Päätössanat

Kuntaliiton digi-viestintä

Kuntien digiviikko

2-6.6.2025

Kuntaliiton tapahtumakalenterista #digiviikko

Svenska programmet på tisdag 3.6.2025

Digisumpit

Joka torstai klo 8.30-9.30

Liity työtilaan Kuntien yhteiset digiratkaisut: digisumpit@kuntaliitto.fi

Syksyllä mahtuu teemoja!

Digifika

En gång i månaden

Morgonfika med digitema, anmälan via [webblanketten](#)

Esi- ja perusopetuksen digitalisaation verkostojen verkosto

Verkoston jäsenille 2-3 vuodessa

Verkosto jossa kootaan valtio, kansalliset tahot, yliopistot, kuntaverkostot sekä yritykset. Lisätietoja [tästä](#).

A young boy with brown hair, wearing a light blue sweater, light blue jeans, and grey sneakers, stands on a paved street. He has a yellow backpack and is holding a black and white soccer ball. He is looking towards the camera with a slight smile. The background shows modern apartment buildings with orange and white facades under a clear blue sky. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

**Seuraava sivistyksen
ajankohtaistunti**

**20.8.2025
klo 14-15**

**Materiaalit löytyvät
tapahtumasivulta**

**Följande Bildning i
Fokus**

**20.8.2025
kl. 14-15**

**Materialet på
webbplatsen**

Kiitos. Tack.

Mari Sjöström
Erityisasiantuntija
mari.sjostrom@kuntaliitto.fi
Puh 050 575 8622

Minna Antila
Juristi
minna.antila@kuntaliitto.fi
Puh 050 560 3353

Irmeli Myllymäki
Koulutusasioiden johtaja
Irmeli.myllymaki@kuntaliitto.fi
Puh 050 361 4526

Minna Lindberg
specialsakkunnig
Minna.lindberg@kommunforbundet.fi
tfn 050 577 2243

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet